

A popa, l'edat de la innocència

Observem amb incredulitat com els que eren en partits d'esquerra radical passen a ser regidors de dretes, escoltem com els líders de grups punkoàcrates lideren les llistes d'èxits radiofòniques manipulades per la mateixa discogràfica que els edita els discos, admirem com els presentadors cràpules passen a presentar programes de discussions vacades... El mateix veiem que passa amb alguns escriptors, on les "excentricitats" s'esfumen per donar pas a un to greu i gens apassionat a allò que ens expliquen en les seves obres: el poeta fuig del to surrealista i de les gosadies, el novel·lista deixa a l'armari alguns temes per centrar-se en la impotència de superar d'alguna manera tot allò que li toca viure... Així doncs, fixeu-vos en el títol de la darrera novel·la de Hanif Kureishi: *Amor en tiempos tristes*: temps tristos, i l'amor, i tot connota un significat gens lúdic ni festiu, sinó més aviat amarg. Ara fixeu-vos en la portada: solitud, maduresa, grisor, la mirada a la recerca d'alguna cosa... Fins aquí ha arribat Kureishi, però d'on ve? Hanif Kureishi, com a britànic d'origen paquistanès, té una obra amarada d'aquesta herència: tota la seva obra és un mateix llibre amb diversos capítols curulls de gent que no sap exactament què és ni on va en una ciutat, Londres, que alhora és seva i inhòspita, seductora i despietada, a la recerca de la seva pròpia identitat. Kureishi es va donar a conèixer com a escriptor teatral i amb els guions de dues pel·lícules que va dirigir Stephen Frears: *Mi hermosa lavandería* i *Sammy y Rosie se lo montan*. Aquests dos guions han estat editats conjuntament amb *El signo del arco iris*: un reflexió autobiogràfica sobre l'experiència del primer viatge de Kureishi al Paquistà: un relat apassionant sobre el conflicte que arrossegueuen els britànics no saxons hereus de l'imperi colonial. A més d'aquests dos guions, també cal esmentar el de *Londres me mata*, pel·lícula que va dirigir el mateix Kureishi, i on assistim a un (altre) retaule de certa part de la societat londinenca i a una història

sobre què cal per formar part de la societat establerta: una façana; un parell de sabates. No us perdeu la introducció a aquest guió: tot un text que contextualitza d'una manera brillant la concepció d'aquesta pel·lícula, determinada vida a Londres i l'ambient que s'hi vivia mercès a la Dama de Ferro. Abans d'aquest guió i aquest film, Kureishi va publicar la seva primera novel·la *El buda de los suburbios*, que és, com ja han dit altres, una novel·la meravellosa: la història d'un jove britànic d'origen paquistanès en una família desbordant i on la vida és un viatge de formació a través de la música, el sexe, les drogues... amb la confrontació de les idees britàniques davant la tradició paquistanesa. Un magnífic retaule de la vida britànica (no saxona) des de finals dels seixanta a finals dels setanta, i on per damunt de tot brilla la nissaga de personatges secundaris que fan d'aquesta obra un dels clàssics de la novel·la "històrica" d'aquest segle. La segona novel·la de Kureishi, *El Àlbum negro*, és un altre capítol de la mateixa història. Segueix el to "històric" d'*El buda...*, ara ja ha passat l'etapa "punk" del setanta que tancava *El buda...*, la Thatcher ha deixat herència i ens trobem amb Shahid, un "gairebé anglès" que ha fugit de la vida al camp a la ciutat, on no es troba. Altres dos personatges li mostren diversos camins: el del fanatisme musulmà integral i el de l'hedonisme libidinos; i l'acció i altres personatges li ensenya què ha d'escollir. Al final Shahid escull resignadament no la solució més bona, sinó la menys dolenta, "fins que deixi de ser divertit". Aquest to s'agreuja al recull de contes *Amor en tiempos tristes*. L'escenari continua essent el mateix: l'ambient cosmopolita de Londres. Els temes, també: les complexes relacions de parella, el pas de la joventut a la maduresa..., però tot amarat en una atmosfera grisa, trista com diu el mateix títol, on res no es resol, on els temps llisca i aquest lliscar és qui ho resol tot. Els deu contes mostren una gamma de registres insospitada per Kureishi, amb tocs kafkians

Hanif Kureishi
Anagrama, Barcelona

i fins i tot amb el to del *Transpotting* Welsh més al·lucinogen, però on excel·leix és als contes que s'apropen més a una realitat quotidiana i que no fugen d'un marc social. De tot aquest embalum, podeu triar entre el taxista indioanglès el fill del qual es converteix en islamista fanàtic; una parella, ella amb poc més de vint anys i ell amb més de quaranta i amb un historial de drogoaddicció força ampli, els excrements del qual esdevenen el "leit motiv" de la visita a la casa dels pares d'ella; una estranya plaga de mosques envaeix les llars de les famílies (tot amb un rerefons bíblic)...; però per sobre de tot fixeu-vos en el to amarg del conte *D'accord, Baby*, on un home es fica al llit amb la filla de l'amant de la seva esposa. Finalment la venjança no té aquell gust que es pensava: "Tenia la vaga impressió que la felicitat no estava al seu abast, que tot s'enfonsava i que la vida no es podia comprendre, sinó només viure". Aquesta resignació, aquest estoicisme, és el que tenen la majoria dels personatges que passen per les pàgines d'*Amor en tiempos tristes*: només queda la façana, el rostre, que va assentint i vivint pel seu compte, riu quan els altres riuen, assenteix quan ha d'assentir, però mentrestant "el cap li donava tombs i més tombs sense que aconseguís comprendre res de res". Ja no hi ha lloc per a la comprensió, només hi ha temps per viure, com es pot, sense alegries, sense tristesa, simplement amb resignació. Res de placebo a *Amor en tiempos tristes*.

■ ANTONI MATEU BIOSCA